ROM. *STIRIGOAIE*. CONSIDERAȚII SEMANTICE ŞI ETIMOLOGICE

CĂTĂLINA VĂTĂŞESCU

Dicționarul limbii române trece etimologie necunoscută în dreptul numelui de plantă *stirigoaie* (*Veratrum album* sau *Veratrum nigrum*) şi înregistrează variantele *strigoaie*, *stregoaie*, *strigoaică*, *stirigoaică*, *stergoaie*, *steregoaie*, *sterigoaie*, *şteregoaie*, *ştirigoaie* şi *stirigíe*, *ştérghie*; forma de masculin *stirigoi* apare la Tiktin DRG[1] şi Scriban[2], iar în DLR găsim *strigoi* cu sensul „spânz", *Heleborus niger*[3]. În prima listă de nume româneşti de plante redactată la sfârşitul secolului al XVIII-lea, găsim pentru *Veratrum album*, dar şi pentru *Helleborus albus*, denumirile *szteregoje*, *sztrigóe*[4].

Se poate recunoaşte în partea finală sufixul *-oaie*, cu varianta *-oaică* (lărgită cu sufixul *-că*). Trebuie precizat că în domeniul numelor de plante sufixul nu pare a fi productiv. Claudia Tudose[5] nu menționează pentru acest sufix funcția de formare a denumirilor botanice şi nici nu discută numele *stirigoaie*. George Pascu[6] dă cu această funcție a sufixului *-oaie* un singur exemplu de nume de plantă, şi anume *orzoaie*, *orzoaică* (< *orz*)[7]. Pe baza materialului din dicționarul etnobotanic al lui Al. Borza, Sanda Golopenția[8] include în lexicul plantelor de leac specific descântecelor denumirea *trânjoaică* (*Ranunculus illyricus*), nume derivat de la denumirea bolii (*trând*, pl. *trânji*) pe care o vindecă[9].

[1] Tiktin DRG, s. v. *steregoaie*; Tiktin reține o strigătură în care forma de masculin se află în rimă: *Frunză verde stirigoĭu, să ne'ntoarcem înapoi*. Numele de genul masculin al plantei este folosit şi pe valea Crişului Negru, vezi Teaha, *Crişul Negru*, p. 267.

[2] Scriban, s.v. *strigoaie*, *stirigoaie*.

[3] DLR, s. v. *strigoi*, *-oaie*.

[4] Coteanu, *Prima listă*, p. 5, 32. Lista a fost redactată de un preot calvin de lângă Braşov şi publicată la 1783.

[5] Tudose, *Derivarea*.

[6] Pascu, *Sufixele*, p. 116.

[7] Vezi şi DLR, s. v.

[8] Golopenția, *Limba*, p. 141.

[9] Pentru etimologie, vezi DLR, s. v., dar şi Pascu, *Sufixele*, p. 119, care nu reia însă cuvântul atunci când exemplifică funcția de formant al numelor de plante a sufixului *-oaie*, *-oaică*.

FD, XXX, Bucureşti, 2011, p. 127–134

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

Cuvântul *stirigoaie*[10] rămâne fără etimologie în majoritatea dicţionarelor limbii române : Tiktin DRG[11], Scriban[12], Candrea–Adamescu, DLR, MDA, DU.

Alexandru Ciorănescu oferă o sugestie etimologică, prin aşezarea cuvântului între derivatele de la *strigă* „cucuvea ; fluture ; vrăjitoare, duh rău”[13]. El deosebeşte *strigoaie* „sufletul unei femei moarte care se transformă în fantomă”, varianta mai veche a lui *strigoaică*, de *strigoaie*, numele plantei *Veratrum album*, cu variantele *stirigoaie*, *ştirigoaie*, *steregoaie*, dar le tratează pe ambele sub *strigă*, luând, după cum se vede, *strigoaie* ca variantă de bază. Iorgu Iordan[14], în schimb, discutând toponimele *Strigoaia*, *Strigoanea*, pe care le explică drept derivate cu sufixul feminin *-oaie* de la *strigă* „vrăjitoare”, ţine să facă precizarea (asupra căreia insistă) că numele botanic *strigoaie* (*Veratrum album*, *Veratrum nigrum*), variantă a lui *stregoaie* (*steregoaie*, *stirigoaie*), nu are legătură cu termenul numind spiritul malefic[15].

Trebuie să facem precizarea că lat. *striga* s. f. (variantă populară[16] a cuvântului *strix*, *strigis* s. f.) „strigă, vrăjitoare, buhă, vampir” s-a conservat atât în română cât şi în albaneză în domeniul vocabularului magic, cuvântul denumind în amândouă limbile şi aceeaşi insectă („fluturele cap de mort”)[17]. Derivatele de la alb. *shtrigë* s. f., destul de numeroase, pornesc, din câte ne putem da seama, de la sensul „vrăjitoare”[18] : *shtrig* s. m. „bătrân rău”, *shtrigâ* s. m. „vrăjitor; strigoi”[19], *shtrigní* s. f. „vrăjitorie” (acţiunea, rezultatul)[20], *shtrigû* s. m. „cel care deoache”[21].

[10] Este forma sub care DLR ordonează toate celelalte variante şi toate sensurile pe care le are cuvântul. Alegerea acestei variante ca formă de bază se datoreşte probabil frecvenţei.

[11] Tiktin DRG, s. v. *steregoaie*.

[12] Scriban, s.v. *strigoaie*, *stirigoaie*.

[13] Ciorănescu, s. v. *strigă*.

[14] Iordan, *Top*., p. 402, nota 2.

[15] Numele *Şteregoaie* al unor poale de munte în Gorj se explică însă, normal, din numele plantei *şteregoaie* „buruiană bună la râie şi la păduchi” (DTRO, 6, p. 176).

[16] *Striga*, termen latin popular, Ernout, Meillet, p. 651, s. v.

[17] Cuvântul din latină (cu variantele *strĭga* şi *strīga* „Hexe”, REW[3], 8303) s-a transmis dialectal în italiană, sardă, retoromană, franceza veche, portugheză (ILR, II, 1969, p. 171; Mihăescu, *La langue latine*, p. 217). Pentru albaneză, etimologia a fost stabilită de Miklosich, *Rom. Elem*., p. 64; vezi şi Orel, AED, p. 442, cu bibliografie. Pentru a explica conservarea consoanei *g* între vocale, fapt care pune sub semnul întrebării vechimea împrumutului din latină, Meyer, EWA, p. 418 avansa pentru albaneză ipoteza unui intermediar slav, rezolvare care nu a fost reţinută de autorii care s-au ocupat de elementul slav din albaneză, vezi Svane, *Sl. Lehnw.* Pentru sensurile cuvintelor din română şi albaneză, vezi şi Vătăşescu, *Vocabularul*.

[18] Sensul lui *shtrigë*, în FS 1954 este „bătrână rea, care mănâncă oameni şi este ajutată de diavol”. De notat, totuşi, că în ceea ce priveşte româna, după părerea lui Bălteanu, *Terminologia*, p. 25, 29, 89, 110, în textele din secolul al XVI-lea, sensul pare să fi fost cel de „fiinţă mitofolclorică”, iar sensul de actant magic pe care îl au derivatele de la *strigă* a apărut mai târziu, avându-şi originea în domeniul fiinţelor mitofolclorice; pentru sensul de bază de „fiinţă supranaturală” al lui *strigă*, vezi şi DLR, s. v.

[19] Sufixul *-an*, în rostirea ghegă *-â*, cu care este format acest substantiv, are funcţia de a deriva nume masculine de la feminine şi are, de asemenea, sens augmentativ, Xhuvani – Çabej, *Prapashtesat*, nr. 14 ; pentru sensul augmentativ al termenului masculin, vezi it. *stregone* „Hexenmeister” (REW[3], 8303), formă cu care este, de altfel, echivalat alb. *shtrigâ* în Bashkimi, p. 440. *Shtrigâ* este bază pentru femininul *shtriganë*, Mann, *Alb. Hist. Dict.*, p. 502.

[20] Sensul termenului derivat albanez este identic cu cel al cuvântului românesc moştenit *strigare*, pentru care vezi mai jos.

[21] Pentru toate formele şi sensurile lor, vezi FS 1954.

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

Laurian–Massim glosează *strigă* cu sensul „vrăjitoare, spirit malefic”, dar menţionează faptul că termenul numeşte şi specii de plante. Astfel, *strigă*, pe de o parte, ca nume al plantei *Veratrum album*, devine sinonim cu *stirigoaie*, iar pe de alta se referă la Lycopodium[22]. Pentru planta a cărei denumire ştiinţifică este *Lycopodium*, albaneza oferă o primă paralelă cu româna în câmpul numelor de plante care sunt legate, sau pot fi legate de urmaşii lat. *striga* : *bar shtrige*[23] (= iarba strigei, iarba vrăjitoarei).

Paralela cu româna care ne-a atras în chip special atenţia este derivatul albanez *shtërgonjë*, denumire pentru *Veratrum album*. Chiar dacă nu este frecventă, această denumire este prezentă în mai multe surse, dar lipseşte din dicţionarele explicative ale limbii albaneze[24] ; încă mai rar, apare varianta *shtërngonjë*[25]. Formele albaneze se apropie de cele din română mai ales prin secvenţa finală, unde poate fi recunoscut sufixul *-onjë*, care are aceeaşi origine cu rom. *-oaie* (mai vechi, *-oańe*)[26]. Sufixul *-onjë* (cu varianta *-ojë*) are, printre alte funcţii, pe aceea de a deriva nume de plante de la baze, la rândul lor, nume de plante: *baronjë* „varga ciobanului, scai voinicesc” (*Dipsacus Sylvester*) < *bar* „iarbă”; *bilonjë* „lăstar” < *bile* „iarbă, buruiană”. Uneori, derivatul nu se deosebeşte ca sens de cuvântul de bază, este sinonim cu acesta: *biskonjë* „mlădiţă” <*bisk*, id.[27]. În cazul termenului *shtërgonjë* este greu de identificat baza de la care s-a format. Trebuie să observăm că, deşi nu este inclus în dicţionarele explicative ale limbii albneze, aşa cum am mai menţionat, termenul apare într-un glosar de cuvinte dialectale din Kosova, dar nu ca termen local, ci în explicarea termenului regional pentru *Veratrum album*, *barkryp* s. m. (= iarbă sărată). Cuvântul care ne interesează apare în definiţia cuvântului regional alături de un sinonim mult mai frecvent, *shtarë*, sinonim reţinut de dicţionarele explicative albaneze. Faptul că poate avea rolul de a explica un termen regional ne îndreptăţeşte să atribuim denumirii *shtërgonjë* o anume frecvenţă de folosire.

Pentru a încerca o explicare a formării derivatului *shtërgonjë*, ţinem seama de maniera în care sufixul *-onjë* este adăugat unor teme nominale sinonime sau

[22] Pentru care, Butură, *Enciclopedie*, p. 266, dă: *Lycopodium clavatum = brădişor* şi *Lycopodium selago = cornişor*.

[23] Sejdiu, *Fjalorth*, p. 144, s. v. *Lycopodium*.

[24] FS 1954 şi FS 1980 nu îl înregistrează. Îl găsim la Drini şi colab., p. 35, s. v. *barkryp* şi la Sejdiu, *Fjalorth*, p. 247, care trimite la o lucrare despre flora medicală albaneză, care nu ne-a fost, din păcate accesibilă, şi anume G. Papadhopulli, *Bimët mjekësore të Shqipërisë*, Tiranë, 1976.

[25] Drini şi colab., p. 35, s. v. *barkryp*. Consoana *n* apare fie prin epenteză, fie ca urmare a influenţei verbului *shtrëngoj* „a strânge”, influenţă explicabilă, poate, datorită vreunui efect astringent.

[26] Pentru originea dificil de stabilit şi pentru valorile sufixului în albaneză, în comparaţie cu româna, vezi Vătăşescu, *Sufixul*, cu bibliografie. Româna şi albaneza au conservat din latină, foarte probabil, sufixul *-onea*. Urmaşii acestui sufix au în ambele limbi funcţii multiple, în parte asemănătoare. În română, funcţia moţională este mai frecventă decât în albaneză : rom. *lupoaie*, alb. *ulkonjë* (sufixul este adăugat elementului autohton *ulk* „lup”).

[27] Vătăşescu, *Sufixul*, p. 279.

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

aparţinând aceluiaşi câmp semantic cu derivatul şi de modul în care acest sufix formează noi denumiri derivate pentru aceleaşi obiecte, numite anterior de cuvântul de bază. Nu este exclus ca termenul de bază pentru *shtërgonjë* să fie *shtarë*, denumirea cea mai răspândită pentru planta în chestiune[28]. Secvenţa iniţială *shtër-*, din *shtërgonjë*, este explicabilă fie prin baza *shtarë*, cu trecerea *a >ë* prin deplasarea accentului de pe radical[29], fie ca rezultat al metatezei în silaba iniţială, în cazul în care termenul de bază a fost *shtrigë*, fapt care este cu atât mai probabil cu cât consoana *g* în *shtërgonjë* se explică cel mai bine prin păstrarea ei din termenul de bază fie, cel puţin, prin introducerea ei sub influenţa termenului *shtrigë*.

Rom. *strigă* şi alb. *shtrigë* cu sensul „vrăjitoare" au familii cu un număr destul de mare de termeni. În română face parte din această familie şi substantivul *strigare* „farmec, vrajă", sens pe care DLR[30] îl consideră apărut din sensul învechit şi regional de „ocară" şi îl exemplifică cu expresia *să nu fie de strigare* „să nu fie de deochi" ; explicaţia este susţinută şi de Emanulea Timotin[31]. Poate, însă, nu ar trebui ignorată explicaţia dată de W. Meyer Lübke pentru it. *stregare*, şi anume că ar fi moştenit din lat. *strĭgare* „behexen", ceea ce ar putea fi un argument cu privire la moştenirea şi în română a sensului[32].

Încercarea de a ananliza denumirea botanică românească *stirigoaie* şi de a determina termenul de bază de la care este derivat ar trebui să nu neglijeze existenţa variantei *strigoaie*, omonimă cu *strigoaie* „vampir ; vrăjitoare", ca şi utilizarea cuvântului *strigă* „vrăjitoare" şi cu sensul botanic pentru a desemna tocmai planta *Veratrum album*[33]. Nu este lipsit de interes faptul că variante în care grupul *str-* este spart de vocalele *-e-* sau *-i-* există şi în cazul numelui agentului malefic[34]: *steregoi*, *steregoaie*, *sterigoi*, *sterigoaie*, *stirigoi*, *ştirigoi*[35]. De asemenea, deşi folosită regional şi rar, forma lărgită cu sufixul *-că* a numelui de plantă, *stirigoaică* (*Veratrum nigrum*)[36], ar putea fi interpretată de asemenea ca o influenţă a numelui agentului răufăcător. Poate fi menţionat şi faptul că fluctuaţia *s / ş* în

[28] Sejdiu, *Fjalorth*, p. 247.

[29] *Shtarë* are o etimologie nesigură. După St. E. Mann, citat de Orel, AED, s.v., este autohton şi trebuie legat în plan indoeuropean de termenul avestic *stavro* „puternic" şi de cuvântul sanscrit *sthavara*. După Vl. Orel, *loc. cit*., cuvântul albanez trebuie apropiat de gr. *stereós* „greu, puternic" şi lit. *steĩrti* „a se întări". Demiraj AE, însă, nu îl include între cuvintele autohtone din dicţionarul său.

[30] DLR s. v. *strigare*, sensul 5 „strigăt; ocară".

[31] Timotin, *Descântecele*, p. 172, 386. Pentru texte care atestă sensul „vrajă" al termenul *strigare*, pe lângă textele editate de Emanuela Timotin, *Descântecele* (Glosarul), vezi şi Densusianu, *Limba descântecelor*, p. 236, 278, 292, 341, Rosetti, *Limba descântecelor*, Golopenţia, *Limba*, p. 98.

[32] REW[3], nr. 8310.

[33] Vezi mai sus exemplele date de Laurian - Massim şi de Teofil Teaha.

[34] Exemple la Rosetti, *Limba descântecelor*, p. 118 : *steregoi* „strigoi", *steregină* şi *stirigină* „strigoaică".

[35] DLR, s. v. *strigoi*, *-oaie*, cu indicarea punctelor pe hărţile *Atlasului lingvistic*, unde apare fiecare variantă.

[36] DLR, s. v.

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

poziţie iniţială înaintea consoanei (în cazul de faţă *t*), analizată de A. Avram[37] pentru aproximativ 250 de termeni vechi, pentru care este o caracteristică, ar fi o dovadă că numele plantei are vechime şi poate fi inclus în acest grup de termeni.

Considerarea termenului botanic românesc ca făcând parte din familia cuvântului *strigă* poate fi sprijinită, aşa cum am arătat deja, şi de existenţa derivatului albanez cu structură finală identică pentru a denumi aceeaşi plantă. Ar fi necesar, însă, să se poată demonstra legătura pe care numele agentului magic sau malefic din română şi din albaneză o are în chip speical cu numele plantei. Ar trebui să se poată da o explicaţie privitoare la raportul care pare a se fi stabilit între numele vrăjitoarei şi numele plantei. Stirigoaia este o plantă otrăvitoare[38], dar cu unele virtuţi curative[39]. N. Leon enumeră printre calităţile ei faptul că, fiartă, poate fi utilizată împotriva nălucirilor[40], iar unul din sensurile termenului *strigă* este acela de „stafie, nălucă". Procesul de transferare a numelor din domeniul agenţilor magici, al acţiunilor magice şi al fiinţelor mitologice în cel al bolilor şi remediilor – formându-se, astfel, serii paralele de denumiri – este studiat din diferite unghiuri de Valeriu Bălteanu[41]. În cazul de faţă credem că poate fi adusă în discuţie echivalarea pe care o dau termenului *strigă* „vrăjitoare" cărturarii din secolele al XVIII-lea şi al XIX-lea. Utilizarea lat. *venefica* drept corespondent al rom. *strigă* o găsim, de exemplu, la Dimitrie Cantemir[42], I. Bobb[43], Laurian şi Massim[44]. *Venefica* „vrăjitoare" este forma de feminin, utilizată ca nume, a adjectivului *veneficus* „otrăvitor, veninos" ; masculinul *veneficus*, devenit nume, are sensul „otrăvitor ; făcător de vrăji"[45]. Familia lat. *venefica* este bogată[46] în domeniul magic şi are la bază termenul *venenum* „venin". Echivalarea între rom. *strigă* şi lat. *venefica* indică importanţa punerii în acţiune a veninului, care, aşa cum am arătat, este şi un element de cea mai mare importanţă în caracterizarea plantei numite *stirigoaie*. Într-un text ilustrativ din DLR : *Dacă a mâncat vreo găină grăunţe cu strigoaie...se scot grăunţele cele înveninate*[47].

În albaneză, de asemenea, ceea ce pare a fi impresionat în chip special la planta al cărei nume îl examinăm este gustul ei exagerat de amar sau de sărat.

[37] A. Avram, în LR, 2003, p. 389, 390.

[38] Simionescu, *Flora*, p. 92. Butură, *Enciclopedie*, s. v. *steregoaie*, subliniază caracterul ei dăunător pentru păşuni şi arată că este în primul rând un insecticid eficient. Aceleaşi efecte şi utilizări sunt indicate şi de lucrările care se ocupă de flora Albaniei.

[39] Scriban, s. v. *strigoaie*[2], menţionează că este vorba de o plantă veninoasă, întrebuinţată ca purgativ şi antispasmodic, sau contra râiei.

[40] Leon, *Istoria*, p. 68.

[41] Bălteanu, *Terminologia*, nu se referă şi la termenii pe care îi duscutăm aici.

[42] *Striga idem, quod apud Romanos, etiam hodie inter Moldavos denotat „venefica"*, Cantemir, *Descrierea*, p. 332.

[43] Bobb, *Dicţionariu*, s. v. *strigoae*, *strigă*, *strigoiu*.

[44] Laurian – Massim, s. v. *strigoniu*.

[45] Guţu, *Dicţionar*, s. v. *veneficus*.

[46] Guţu, *loc. cit*.

[47] Un text de A. Gorovei, în DLR, s. v. *stirigoaie*.

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

Termenul mai frecvent, *shtarë*, intră în expresii în care echivalează cu rom. *fiere*, *venin* : *gjella qenka shtarë* „mâncarea a fost amară, a fost fiere, venin” ; adjectivul derivat *i shtarët* însemnează exclusiv „amar”, *shtaroj*, vb. are sensurile „a face amar” şi „a da stirigoaie, a otrăvi, a da otravă”[48]. De reamintit că planta poartă în ghega de nord-est numele *barkryp*, un compus cu *kryp* „sare”[49].

În concluzie, fără a putea propune o etimologie clară pentru termenul adus în discuţie, am încercat să prezentăm o serie de fapte care întăresc soluţia dată de Al. Ciorănescu, după care *stirigoaie* (*Veratrum album*), cu multele sale variante, poate fi inclusă în familia termenului *strigă* „vrăjitoare”. Prezentarea făcută de noi dovedeşte, credem, relaţiile, privitoare la formă şi la sensuri, dintre numele agentului magic şi numele plantei, relaţiile care există între lexicul câmpului magic, de cele mai multe ori malefic, şi cel al câmpului botanic. Aceste relaţii se pot constata chiar în cazul termenului de bază *strigă*, care are ambele sensuri. În albaneză, situaţia pare a se prezenta în chip asemănător ca în română, dat fiind faptul că, cu mare probabilitate, una din variantele de nume al plantei *Veratrum album* poate fi analizată în acelaşi mod, prin decuparea aceluiaşi sufix şi prin surprinderea aceloraşi raporturi semantice.

ABREVIERI

Bashkimi	= *Fjaluer i rii i shqipes, përbâam preje shoqniiet t'Bashkimit, Shkodër, 1908*, reeditat, Priştina, 1978.
Bălteanu, *Terminologia*	= Valeriu Bălteanu, *Terminologia magică populară românească*, Bucureşti, 2000.
Bobb, *Dicţionariu*	= Ioann Bobb, *Dicţionariu rumânesc, lateinesc şi unguresc*, vol. I, II, Cluj, 1822, 1823.
Butură, *Enciclopedie*	= Valer Butură, *Enciclopedie de etnobotanică românească*, Bucureşti, 1979
Candrea–Adamescu	= I.-A. Candrea şi Gh. Adamescu, *Dicţionarul enciclopedic ilustrat*, Bucureşti, 1931.
Cantemir, *Descrierea*	= Dimitrie Cantemir, *Descrierea stării de odinioară şi de astăzi a Moldovei*, I, studiu introductiv, traducere din limba latină, note şi indice de Dan Sluşanschi, Institutul Cultural Român, Bucureşti, 2007.
Ciorănescu	= Al. Ciorănescu, *Dicţionarul etimologic al limbii române*, traducerea din limba spaniolă şi îngrijirea ediţiei Teodora Şandru Mehedinţi şi Magdalena Popescu Marin, Bucureşti, 2001.
Coteanu, *Prima listă*	= I. Coteanu, *Prima listă a numelor româneşti de plante*, Bucureşti, 1942.
Demiraj AE	= Bardhyl Demiraj, *Albanische Etymologien (Untersuchungen zum albanishcen Erbwortschatz)*, Amsterdam – Atlanta, GA, 1997.

[48] Pentru sensurile termenului *shtarë* şi ale cuvintelor derivate vezi FS 1954.
[49] Drini şi colab., p. 35.

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

Densusianu, *Limba descântecelor* = Ov. Densusianu, *Limba descântecelor*, I–III, în *Opere*, I. *Lingvistică. Scrieri lingvistice*, ediţie îngrijită de B. Cazacu, V. Rusu şi I. Şerb, cu o prefaţă de B. Cazacu, Bucureşti, 1968, p. 214–345.

DLR = *Dicţionarul limbii române* (DLR), serie nouă, Bucureşti, 1965 şi urm.

Drini şi colab. = S. Drini, I. Goçi, M. Halimi, S. Gashi, *Fjalor fjalësh e shprehjesh popullore*, Prishtinë, 1982.

DTRO = *Dicţionarul toponimic al României, Oltenia*, coordonare şi introducere Gh. Bolocan, Craiova, 1993 şi urm.

Ernout, Meillet = A. Ernout, A. Meillet, *Dictionnaire étymologique de la langue latine. Histoire des mots*, ed. a IV-a, Paris, 1959.

FS 1954 = *Fjalor i gjuhës shqipe*, Tiranë, 1954.

FS 1980 = *Fjalor i gjuhës së sotme shqipe*, Tirana, 1980.

Golopenţia, *Limba* = Sanda Golopenţia, *Limba descântecelor româneşti*, Bucureşti, 2007.

ILR = Academia Română, *Istoria limbii române*, II, Bucureşti, 1969.

Guţu, *Dicţionar* = G, Guţu, *Dicţionar latin-român*, Bucureşti, 1983.

Laurian – Massim = A.T. Laurian şi I.C. Massim, *Dicţionarul limbei române*, I–II, 1871–1876; III. *Glosariu care cuprinde vorbele din limba română străine prin originea sau forma lor, cum şi cele de origine înduioasă*, Bucureşti, 1871.

Leon, *Istoria* = Dr. N. Leon, *Istoria naturală medicală a poporului român*, Bucureşti 1902.

Mann, *Alb. Hist. Dict.* = S. E. Mann, *An Historical Albanain – English Dictionary*, Londra–New York–Toronto, 1948.

Meyer, EWA = G. Meyer, *Etymologishces Wörterbuch der albanesischen Sprache*, Strasbourg, 1891.

Mihăescu, *La langue latine* = H. Mihăescu, *La langue latine dans le sud-est de l'Europe*, Bucureşti, 1978.

Miklosich, *Rom. Elem*. = Fr. Miklosich, *Die romanische Elemente im Albanischen*, în Fr. Miklosich, *Albanische Forschungen*, II, Viena, 1871.

Orel, AED = Vl. Orel, *Albanian Etymological Dictionary*, Leiden, Boston, Köln, 1998.

Pascu, *Sufixele* = G. Pascu, *Sufixele româneşti*, Bucureşti, 1916.

Rosetti, *Limba descântecelor* = Al. Rosetti, *Limba descântecelor româneşti*, Bucureşti, 1975.

Scriban = Aug. Scriban, *Dicţionaru limbii româneşti*, Iaşi, 1939.

Sejdiu, *Fjalorth* = Shefki Sejdiu, *Fjalorth etnobotanik i shqipes*, Prishtinë, 1984.

Simionescu, *Flora* = I. Simionescu, *Flora României*, ed. a II-a, Bucureşti, 1947.

Svane, *Sl. Lehnw.* = G. Svane, *Slavische Lehnwörter im Albanischen*, Aarhus University Press. [1992].

Teaha, *Crişul Negru* = Teofil Teaha, *Graiul din Valea Crişului Negru*, 1961.

Tiktin DRG = H. Tiktin, *Dicţionar român – german*, Bucureşti, 1903–1925.

Timotin, *Descântecele* = Emanuela Timotin, *Descântecele manuscrise româneşti (secolele al XVII-lea – al XIX-lea), ediţie critică, studii lingvistice şi filologice*, Bucureşti, 2010.

Tudose, *Derivarea* = Claudia Tudose, *Derivarea cu sufixe în româna populară*, Bucureşti, 1978

Vătăşescu, *Vocabularul* = Cătălina Vătăşescu, *Vocabularul de origine latină din limba albaneză în comparaţie cu româna*, Bucureşti, 1997.

Vătăşescu, *Sufixul* = Cătălina Vătăşescu, *Sufixul albanez* ***-onjë, -oj*** *şi corespondentul românesc* ***-oa(ń)e, -o(ń)i****. Observaţii semantice*, în *Studii de*

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)

limba română. Omagiu profesorului Grigore Brâncuş, editori: Gh. Chivu, Oana Uţă Bărbulescu, Bucureşti, 2010, p. 277–290.

Xhuvani – Çabej, *Prapashtesat* = Al. Xhuvani, E. Çabej, *Prapashtesat e gjuhës shqipe*, Tirana, 1962, reeditat în Al. Xhuvani, *Vepra*, Tirana, 1980, p. 421 şi urm.

THE ROM. *STIRIGOAIE*. SEMANTIC AND ETYMOLOGICAL CONSIDERATIONS

ABSTRACT

The article discusses the semantic and structure concordances between Romanian and Albanian regarding the name of the plant Veratrum album : Rom. *stirigoaie* (with numerous varriants), Alb. *shtërgonjë*. In both languages, the terms can be included within the family of the descendents Lat. *striga* „witch" (Rom. *strigă*, Alb. *shtrigë*); for the Romanian term, the hypothesis appears in Ciorănescu's etymological dictionary, and the comparison with the Albanian offers new possible arguments. Presenting the facts in a comparative manner proves the existence of the relations, regarding the form and the meanings, between the name of the magical agent and the name of the plant, as well as the relations between the lexic of the magical field, most of the time a malefic one, and that of the botanical field. These relations can be even noticed in the case of the base term *strigă*, a term that has both meanings in both languages.

Institutul de Studii
Sud-Est Europene, Bucureşti

BDD-A15311 © 2011 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.75 (2026-11-03 06:53:29 UTC)